

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 233/09-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., Ž., zastúpenej Advokátskou kanceláriou V., s. r. o., B., v mene ktorej koná JUDr. R. M., konateľ a advokát, vo veci namietaného porušenia práva na voľný pohyb tovaru podľa čl. 23, čl. 25 a čl. 29 Zmluvy o založení Európskeho Spoločenstva a porušenia práv vyplývajúcich z čl. 4 Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003, čl. 20 a čl. 23 Smernice č. 2003/54/ES, ako aj podľa čl. 3 ods. 4 Smernice č. 2005/89/ES bodom 2 Rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 0020/2008/E zo 4. decembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., odmieta pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2008 faxom a následne 26. februára 2008 poštou (po doplnení 27. mája 2008) doručená sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného

porušenia práva „na voľný pohyb tovaru podľa čl. 23, 25 a 29 Zmluvy o založení Európskeho Spoločenstva; na nediskriminačné a transparentné poplatky za používanie siete vrátane prepojovacích vedení v prenosovej sústave podľa čl. 4 Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003; na prístup do prenosových a distribučných sústav na základe taríf uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie voči niektorým užívateľom sústavy, na zabezpečenie nediskriminačnej efektívnej hospodárskej súťaže, na účinné fungovanie trhu podľa čl. 20 a čl. 23 Smernice č. 2003/54/ES a na nediskriminačné opatrenia prijímané na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie, ktoré nepredstavujú neprimerané zaťaženie pre účastníkov trhu podľa čl. 3 ods. 4 Smernice č. 2005/89/ES; vyplývajúce mu z komunitárneho právneho poriadku, ktorý sa Slovenská republika zaviazala dodržiavať v Zmluve o pristúpení k EÚ“ bodom 2 Rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) č. 0020/2008/E zo 4. decembra 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Sťažovateľ je obchodnou spoločnosťou, ktorá je na základe Povolenia ÚRSO... oprávnená podnikat' v elektroenergetike, rozsah podnikania – dodávka elektriny... Sťažovateľ sa v súlade s Podmienkami ponukového konania č. 2007/1 na predaj pásmového Produktu elektriny v roku 2008, zúčastnil dňa 18. 06. 2007 ponukového kola aukcie... Sťažovateľ na aukcii vydražil na rok 2008 elektrinu v objeme 90 MW, t. j. 790.560 MWh a následne uzatvoril so slovenskými, ale aj zahraničnými odberateľmi zmluvy o dodávke elektriny na obdobie roka 2008. V čase konania aukcie a tiež v období keď sťažovateľ uzatvoril zmluvy o dodávke elektriny so svojimi domácimi odberateľmi a s odberateľmi v iných členských štátoch Európskej Únie (ďalej len EÚ), platila na území Slovenskej republiky (ďalej len SR) právna úprava, ktorá garantovala nediskriminačné postavenie subjektov pôsobiacich na európskom vnútornom trhu s elektrinou...

Vláda SR na svojom zasadnutí dňa 4. júla 2007 schválila Nariadenie vlády č. 317/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie trhu s elektrinou... Citované nariadenie vlády v ust. § 12 ods. 9, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 01. 01. 2008, stanovilo v prípade vývozu elektriny platbu za systémové služby, ktorú má uhradiť vývozca elektriny, ak nepreukáže, že vyvážaná elektrina bola na vymedzené územie dovezená. Kompetencia určiť výšku platby za systémové služby je v súlade so zákonom č. 276/2001

Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach zverená ÚRSO...

Vzhľadom na skutočnosť, že dodávať elektrinu pre odberateľov mimo územia Slovenska, môže sťažovateľ iba prostredníctvom elektrizačnej a prenosovej sústavy spravovanej S., a. s. (ďalej „S.“), sťažovateľ je každoročne so S. nútený uzavrieť Zmluvu o prenose elektriny cez spojovacie vedenia (ďalej „Zmluva o prenose elektriny“). Dňa 08. 11. 2007 bol sťažovateľovi mailom doručený návrh Zmluvy o prenose elektriny na rok 2008, pričom v čl. 8 ods. 13 tejto zmluvy bola obsiahnutá povinnosť sťažovateľa uhrádzať S. predmetnú platbu za systémové služby vo výške určenej platným Rozhodnutím ÚRSO (8. 11. 2007 nebola zverejnená výška poplatku). Chceli by sme upozorniť na skutočnosť, že nakoľko sťažovateľ na území Slovenska nemá možnosť výberu poskytovateľa prenosu elektriny, a aj v súvislosti s oznámeným odpojením od elektrizačnej a prenosovej sústavy zo strany S., v prípade neakceptácie návrhu Zmluvy o prenose elektriny do 10. 12. 2007, sťažovateľ aj napriek skutočnosti, že nevedel v akej výške ÚRSO stanovil poplatok za vývoz elektriny nakúpenej na vyššie opísanej aukcii SE, predložený návrh Zmluvy o prenose elektriny dňa 06. 12. 2007 podpísal...

Dňa 4. 12. 2007 ÚRSO, podľa § 12 ods. 9 Nariadenia vlády, svojim Rozhodnutím č. 0020/2008/E, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 27. 12. 2007, určilo v bode 2. za systémové služby v prípade vývozu elektriny, ak vývozca nepreukáže, že vyvázaná elektrina bola na vymedzené územie dovezená, tarifu: 293.- Sk/MWh. Keďže sťažovateľ nebol účastníkom cenového konania, ktorého výsledkom bolo Rozhodnutie ÚRSO č. 0020/2008/E, toto rozhodnutie mu nebolo doručené a o výške poplatku za systémové služby pri vývoze elektriny vyrobenej na území Slovenska sa mohol dozvedieť najskôr dňa 09. 01. 2008, kedy bolo rozhodnutie zverejnené vo Vestníku ÚRSO, resp. až 28. 01. 2008, kedy toto rozhodnutie bolo zverejnené na internetovej stránke ÚRSO... Sťažovateľ sa pokúšal prostredníctvom ÚRSO získať kópiu tohto právoplatného rozhodnutia, avšak telefonicky mu bolo iba oznámené, že rozhodnutie bolo účastníkom konania doručené dňa 07. 12. 2007. Rozhodnutie ÚRSO nadobudlo právoplatnosť až po uplynutí 15-dňovej odvolacej lehoty, t. j. dňa 27. 12. 2007. ... Nakoľko sťažovateľ – obchodník s elektrinou, nie je účastníkom cenového konania, (účastníkmi tohto cenového konania boli len S. a MH SR, ktorým bolo napádané rozhodnutie doručené), sťažovateľ nemohol v zmysle platnej právnej úpravy podať voči tomuto Rozhodnutiu ÚRSO riadny opravný prostriedok –

odvolanie, resp. ani domáhať sa preskúmania Rozhodnutia súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov...

Právoplatným Rozhodnutím ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 4. 12. 2007, konkrétne určením výšky platby za systémové služby v bode 2, boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa vyplývajúce z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, nakoľko toto rozhodnutie sa priamo dotýka hlavného predmetu podnikania sťažovateľa, t. j. dodávok elektriny. Sťažovateľ sa v tejto sťažnosti odvoláva na nižšie uvedené porušenia základných práv a slobôd...

Zmluvou o pristúpení k EÚ sa SR zaviazala dodržiavať komunitárny právny poriadok, ktorý sa odo dňa pristúpenia SR k EÚ, stal neoddeliteľnou súčasťou právneho poriadku SR.

Primárne a sekundárne právo Európskeho spoločenstva v súlade, s ktorým je ÚRSO povinné navrhovať a prijímať opatrenia a rozhodnutia upravujúce fungovanie trhu s elektrinou, ustanovuje základný právny rámec pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a postavenie subjektov, ktoré na ňom pôsobia...

Jednou zo štyroch hlavných slobôd zakotvených v Zmluve o založení ES, na ktorých je založené fungovanie vnútorného trhu Európskej únie (ďalej „EU“), a sú garantované každej fyzickej a právnickej osobe, je voľný pohyb tovaru.

Elektrina ako druh tovaru je definovaná v Smernici č. 85/374/EHS zo 7. augusta 1985...

Voľný pohyb tovarov, teda aj elektriny, je garantovaný primárnym komunitárnym právom, konkrétne týmito ustanoveniami Zmluvy o založení ES:

- a) čl. 23 - zákaz ciel na dovoz a vývoz tovaru medzi členskými štátmi a rovnako aj zákaz všetkých poplatkov, ktoré majú rovnaký účinok ako clá.,*
- b) čl. 25 - clá na dovozy a vývozy a poplatky s rovnakým účinkom medzi členskými štátmi sa zakazujú,*
- c) čl. 29 - množstevné obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané.*

Zákaz obmedzenia voľného pohybu tovarov nie je absolútny. Povolené sú jeho obmedzenia, ktoré sú opodstatnené a) verejnou morálkou, b) verejným záujmom, c) ochranou zdravia a života osôb a d) ochranou priemyselného alebo obchodného

vlastníctva. Takéto obmedzenie však podľa čl. 30 Zmluvy o založení ES „nemôže vytvárať žiadny svojvoľný spôsob diskriminácie... v obchode medzi členskými štátmi“.

Vývoz a tranzit elektriny v rámci vnútorného trhu EÚ sú upravené v nasledujúcich predpisoch sekundárneho komunitárneho práva:

Nariadenie EP a Rady ES č. 1228/2003 definuje zákaz stanovenia akéhokoľvek špecifického poplatku v prípade individuálnych transakcií deklarovaných tranzitov elektrickej energie. V nariadení sa ďalej uvádza, že poplatky za prístup do sietí musia byť transparentné a uplatňované nediskriminačným spôsobom...

Smernica č. 2005/89/ES ukladá členským štátom zabezpečiť, aby akékoľvek opatrenia prijaté za účelom ochrany bezpečnosti dodávok elektriny neboli diskriminačné a nepredstavovali neprimerané zaťaženie účastníkov trhu vrátane nových účastníkov trhu a spoločností s malým podielom na trhu. Členské štáty by mali zvážiť ešte pred prijatím takýchto opatrení aj ich vplyv na cenu elektriny pre koncových odberateľov.

Smernica č. 2003/54/ES v záujme bezpečnosti dodávky elektriny určuje, že rovnováha medzi ponukou a dopytom v jednotlivých členských štátoch by sa mala monitorovať a po monitorovaní by mala nasledovať správa o situácii na úrovni spoločenstva, ktorá zohľadní kapacitu prepojenia medzi oblasťami. Takéto monitorovanie by sa malo vykonávať dostatočne včas, aby umožnilo prijať náležité opatrenia, ak je bezpečnosť dodávky ohrozená. Ak by Ministerstvo hospodárstva SR alebo ÚRSO vyhodnotili situáciu tak, že dodávky elektriny v SR sú ohrozené, mala by nasledovať správa o situácii na úrovni spoločenstva, a nie postup, ktorý zvolila vláda a ÚRSO pri novelizácii nariadenia vlády č. 317/2007 Z. z. a pri vydaní cenového rozhodnutia ÚRSO. ÚRSO podľa novelizovaného nariadenia vlády č. 317/2007 vopred, teda v rozpore s princípom ex ante, uplatňovaným na jednotnom európskom trhu s energiami, na regulačné obdobie 1 roka, stanovilo vývozcom elektriny vyrobenej na území Slovenska diskriminačný poplatok vo výške 293.- Sk/MWh. Máme za to, že znevýhodnenie postavenia vývozcov elektriny vyrobenej na území Slovenska oproti vývozcom elektriny z ostatných členských štátov, je okrem ohrozenia funkčnosti vnútorného trhu s elektrinou v EÚ aj vážnym narušením ako primárneho tak aj sekundárneho komunitárneho práva. Stanovenie poplatku za vývoz „slovenskej“ energie nemá žiaden vplyv na zabezpečenie prevádzkovej stability a bezpečnosti prevádzky elektrizačnej a prenosovej sústavy SR, nakoľko samo o sebe nebráni

vyvážať elektrinu z územia SR, ale ju len finančne znevýhodňuje a diskriminuje oproti elektrine vyrobenej v ostatných členských štátoch EÚ.

Bodom 2 právoplatného Rozhodnutia ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 4. 12. 2007, ktorým sa určuje výška platby za systémové služby, boli porušené sťažovateľove práva a slobody vyplývajúce z primárneho i sekundárneho práva ES. Slovenská republika sa k ich dodržiavaniu zaviazala v Zmluve o pristúpení k EU, ktorá bol ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody sťažovateľ namieta:

a) porušenie základnej slobody na voľný pohyb tovaru – elektriny, vyplývajúcej z čl. 23, 25 a 29 Zmluvy o založení ES,

b) porušenie práva na nediskriminačné a transparentné poplatky za používanie siete vrátane prepojovacích vedení v prenosovej sústave určeného v čl. 4 Nariadení EP a Rady č. 1228/2003,

c) poníženie práva na prístup do prenosových a distribučných sústav na základe taríf uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie voči niektorým užívateľom sústavy, práva na zabezpečenie nediskriminačnej efektívnej hospodárskej súťaže a na účinné fungovanie trhu vyplývajúceho z čl. 20 a čl. 23 Smernice č. 2003/54/ES,

d) porušenie práva na nediskriminačné opatrenia prijímané na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie, ktoré nepredstavujú neprimerané zaťaženie pre účastníkov trhu, vyplývajúceho z čl. 3 ods. 4 Smernice č. 2005/89/ES.

Vykonateľnosťou bodu 2 Rozhodnutia ÚRSO Č. 0020/2008/E zo dňa 04. 12. 2007 o stanovení platby za systémové služby vo výške 293 Sk/MWh, vzniká sťažovateľovi od 01. 01. 2008 preukázateľná škoda vo forme platby za systémové služby fakturovanej spoločnosťou S., ktorá priamo ohrozuje fungovanie spoločnosti sťažovateľa...

Sťažovateľ preto v zmysle ust. § 52 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. žiada Ústavný súd SR, aby dočasným opatrením odložil vykonateľnosť bodu 2 právoplatného Rozhodnutia ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 4. 12. 2007 a Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústave, a. s. uložil, aby sa voči sťažovateľovi dočasne zdržala oprávnenia priznaného jej v bode 2 právoplatného Rozhodnutia ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 04. 12. 2007, t. j. oprávnenia fakturovať platbu za systémové služby, ktorú má uhradiť vývozca elektriny (sťažovateľ), ak nepreukáže, že vyvážaná elektrina bola na vymedzené územie dovezená...»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Základné práva a slobody sťažovateľa na voľný pohyb tovaru podľa čl. 23, 25 a 29 Zmluvy o založení Európskeho Spoločenstva; na nediskriminačné a transparentné poplatky za používanie siete vrátane prepojujúcich vedení v prenosovej sústave podľa čl. 4 Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003,; na prístup do prenosových a distribučných sústav na základe taríf uplatňovaných objektívne a bez diskriminácie voči niektorým užívateľom sústavy, na zabezpečenie nediskriminačnej efektívnej hospodárskej súťaže, na účinné fungovanie trhu podľa čl. 20 a čl. 23 Smernice č. 2003/54/ES a na nediskriminačné opatrenia prijímané na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie, ktoré nepredstavujú neprimerané zaťaženie pre účastníkov trhu podľa čl. 3 ods. 4 Smernice č. 2005/89/ES; vyplývajúce mu z komunitárneho právneho poriadku, ktorým sa Slovenská republika zaviazala dodržiavať v Zmluve o prístupí k EÚ, boli bodom 2 Rozhodnutia ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 4. 12. 2007 porušené.

Rozhodnutie ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 4.12.2007 sa v bode 2 ruší a porušovateľovi sa zakazuje pokračovať v porušovaní vyššie uvedených základných práv a slobôd sťažovateľa.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10.000.000,- Sk..., ktoré je porušovateľ povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 8.011,- Sk na účet jeho právneho zástupcu... do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľka v podaní, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 27. mája 2008, doplnila svoju sťažnosť takto:

„Jednou z výnimiek z povinnosti vnútroštátneho súdu predložiť SD ES prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu komunitárneho práva, je v súlade s vyššie citovaným rozsudkom SD ES vo veci CILIFT aj prípad, keď správne uplatnenie práva Spoločenstva je tak jasné, že niet priestoru na rozumné pochybnosti (acte clair).

Sťažovateľ má za to, že porušenie jeho práv vyplývajúcich mu z noriem komunitárneho práva je tak zrejmé, že ÚS SR môže sám, použijúc výnimku acte clair, rozhodnúť o nesúlade bodu 2 Rozhodnutia ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 04. 12. 2007, v spojení s ust. § 12 ods. 9 Nariadenia vlády č. 317/2007 Z. z., s komunitárnym právom.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody, pre prípad, ak by sudca resp. senát ÚS SR, ktorému bude vec pridelená, a ktorý bude niesť zodpovednosť za súdne rozhodnutie, považovali za potrebné, pre rozhodnutie vo veci samej, vysporiadať sa s otázkou, či poplatok za systémové služby stanovený porušovateľom v bode 2 Rozhodnutia ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 04. 12. 2007, v spojení s ust. § 12 ods. 9 Nariadenia vlády č. 317/2007 Z. z., je alebo nie je v rozpore s predpismi komunitárneho práva, žiadame, aby ÚS SR v súlade s čl. 234 Zmluvy o založení ES požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie v prejudiciálnej otázke, t.j. aby Súdnu dvoru Európskych spoločenstiev predložil nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

Majú sa ustanovenia komunitárneho práva: čl. 23 a čl. 25 Zmluvy o založení ES, čl. 4 Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1228/2003; čl. 20 a čl. 23 Smernice č. 2003/54/ES a čl. 3 Smernice č. 2005/89/ES; vykladať tak, že vylučujú aplikáciu platby za systémové služby v prípade vývozu elektriny, ak vývozca elektriny nepreukáže, že vyvázaná elektrina bola na vymedzené územie dovezená, stanovenej bodom 2 Rozhodnutia ÚRSO č. 0020/2008/E zo dňa 04. 12. 2007, v spojení s ust. § 12 ods. 9 Nariadenia vlády č. 317/2007Z. z.?”

II.

Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, vyjadrenia úradu, ako aj ďalších s vecou súvisiacich dôkazov ústavný súd zistil, že sťažovateľka namietala porušenie svojich práv garantovaných označenými ustanoveniami primárneho európskeho práva (Zmluva o založení Európskeho spoločenstva), ako aj jeho sekundárnej legislatívy (nariadenie, smernica) rozhodnutím úradu č. 0020/2008/E zo 4. decembra 2007, ktorým pre regulovaný subjekt S., a. s., B. (ďalej len „S.“), v bode 2 bola určená tarifa 293 Sk/mWh za systémové služby v prípade vývozu elektriny, ak vývozca elektriny nepreukáže, že vyvázaná elektrina bola na vymedzené územie dovezená. Sťažovateľka pritom v sťažnosti tvrdila, že nebola účastníkom tohto konania o cenovej regulácii podľa § 14 a nasl. zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“), ktorého výsledkom bolo práve napádané rozhodnutie.

Vychádzajúc z toho zistenia považoval ústavný súd za prvoradé ustáliť, či sťažovateľka mala pred podaním sťažnosti ústavnému súdu k dispozícii využitie opravných či iných právnych prostriedkov, o ktorých by rozhodol všeobecný súd.

Sťažovateľka teda tvrdila, že nebola účastníkom tohto konania, nebolo jej doručované namietané rozhodnutie, a preto nemohla proti nemu podať opravný prostriedok. Ustanovenie § 14 ods. 9 zákona o regulácii však ustanovuje, že na toto konanie sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ktorým je zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Ten vo svojom ustanovení § 14 ods. 1 určuje, že účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté; účastníkom konania je aj ten, kto tvrdí, že môže byť rozhodnutím vo svojich právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach priamo dotknutý, a to až do času, kým sa preukáže opak.

Ak teda vychádzame z tvrdení sťažovateľky o porušení jej práv rozhodnutím úradu, ktoré predostrela v ústavnej sťažnosti, potom logicky vyplýva, že sťažovateľka sa ochrany svojich práv mohla domáhať už v rámci cenového (správneho) konania, a to tvrdením, že rozhodnutím úradu mohla byť priamo dotknutá na svojich právach. Svojho účasti by sa však musela domáhať a toto právne postavenie by sa jej muselo priznať a za účastníka konania by ju bolo potrebné považovať až do času, kým by sa nepreukázal opak, a to rozhodnutím správneho orgánu (obdobne napr. II. ÚS 22/02, III. ÚS 359/05).

Vychádzajúc z týchto zistení považoval ústavný súd za potrebné zodpovedať otázku, či bolo reálne, aby sa sťažovateľka mohla domáhať ochrany svojich práv v rámci cenového konania. V sťažnosti totiž argumentovala, že nebola účastníkom konania, a teda namietané rozhodnutie jej ani nebolo doručované, pričom prvýkrát sa o ňom mohla dozvedieť 9. januára 2008, keď bolo publikované v úradnom vestníku úradu, prípadne až 28. januára

2008, keď došlo k jeho zverejneniu na internetovej stránke úradu. Pritom právoplatnosť tohto rozhodnutia nastala 27. decembra 2007.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že 8. novembra 2007 jej bol elektronickou poštou doručený zo strany S. návrh Zmluvy o prenose elektriny cez spojovacie vedenia (ďalej len „zmluva“), pričom v čl. VIII ods. 13 tejto zmluvy jasne stálo, že výška poplatku bude stanovená platným rozhodnutím úradu. Sťažovateľka ako užívateľ teda mala vedieť, že jej právny vzťah s poskytovateľom – S. bude závislý od platného rozhodnutia úradu. Sťažovateľka v sťažnosti tvrdila, že pred podpísaním zmluvy, ku ktorému z jej strany došlo 6. decembra 2007, nevedela o platnom rozhodnutí úradu, ktorým bolo práve napádané rozhodnutie zo 4. decembra 2007. Zároveň argumentovala tým, že zmluvu podpísala aj napriek nevedomosti o tom, v akej sume stanoví úrad poplatok za vývoz elektriny. V tejto súvislosti sa však natíska otázka, akým spôsobom z hľadiska ochrany svojich práv sťažovateľka postupovala. Vedť ak vedela, že podpísanie zmluvy úzko súvisí s vydaním rozhodnutia, mala podniknúť efektívne kroky na ochranu svojich práv a domáhať sa ich v rámci cenového konania, pretože o tom, že bude prijaté rozhodnutie úradu vedela už 8. novembra 2007, keď jej bol doručený návrh zmluvy, teda takmer mesiac pred vydaním namietaného rozhodnutia. Vo vzťahu k uvedenému neobstojí ani obrana sťažovateľky, že na území Slovenska nemala inú možnosť výberu poskytovateľa elektriny, a preto bola nútená danú zmluvu podpísať bez toho, aby vedela o podmienkach obsiahnutých v rozhodnutí úradu.

Sťažovateľka sa teda ochrany svojich práv pred podaním sťažnosti ústavnému súdu mohla domáhať v rámci cenového konania a následne aj v rámci správneho súdnictva (§ 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku), v rámci ktorého súdy na základe žalôb a opravných prostriedkov preskúmajajú zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, medzi ktoré, samozrejme, patrí aj úrad.

Ústavný súd konštatuje, že v petite sťažovateľka jasne vymedzila, že jej sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu úradu č. 0020/2008/E zo 4. decembra 2007, s ktorým je úzko spätá zmluva, ktorú sťažovateľka podpísala so S. 6. decembra 2007. V tejto súvislosti ústavný súd zistil, že na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) podala

sťažovateľka 9. mája 2008 žalobu o určenie neplatnosti čl. VIII ods. 13 zmluvy, teda toho ustanovenia, ktoré určuje, že výška poplatku bude stanovená podľa platného rozhodnutia úradu, ktorým v konečnom dôsledku bolo rozhodnutie namietané v tejto ústavnej sťažnosti, z čoho je zrejmé, že rozhodnutie jej bolo známe a v inej veci použila túto informáciu. Ústavný súd zistil, že konanie na okresnom súde vedené pod sp. zn. 23 Cb 114/2008 nebolo dosiaľ právoplatne skončené. A aj keď jeho výsledkom v prípade úspechu sťažovateľky by bolo určenie neplatnosti označenej časti zmluvy, a teda toto konanie by nemalo vplyv na rozhodnutie úradu, je potrebné konštatovať, že jadro problému nastoleného v ústavnej sťažnosti a v uvedenej žalobe má totožný základ.

Pri prerokovaní námietok sťažovateľky teda ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné sudy.

Keďže pred právomocou ústavného súdu tu stále existoval a existuje iný súd, ktorý môže primárne poskytnúť ochranu právam sťažovateľky, a teda jeho právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. III. ÚS 208/08).

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009